

Anne Holt
Schaduwdoed

2014
Uitgeverij XL
Leidschendam

Hoofdstuk 1

Het jongetje lag op zijn moeders schoot, alsof hij sliep. Hij was te groot voor haar: een blonde, uit de kluiten gewassen achtjarige jongen die dwars over de magere dijen van zijn moeder lag, zij met een arm om zijn middel en de andere onder zijn hoofd om het omhoog te houden.

‘Nee,’ zei de moeder, bijna onhoorbaar. ‘Nee. Nee. Nee.’

Het linkeroog van het jongetje was door de zwelling en het gestolde bloed niet zichtbaar.

‘Nee,’ herhaalde de moeder.

Langzaam hief ze haar gezicht naar het plafond en haalde een keer diep adem.

‘Nee!’

Haar gil vulde het vertrek zo plotseling dat de vader een stap achteruit deed. Hij greep met beide handen naar zijn hoofd, een potsierlijk gebaar dat versterkt werd doordat hij zich naar de muur draaide en met zijn hoofd ritmisch tegen het lichte behang begon te bonken.

‘Ik had beter moeten opletten,’ steunde hij.

Bonk. Bonk.

‘Het is mijn schuld. Het is allemaal mijn schuld. Opletten. Altijd opletten.’

Bonk. Bonk. Bonk.

‘Nee,’ gilde de moeder nog een keer.

De man draaide zich naar haar om.

Speksel liep uit zijn mond. Er sijpelde bloed uit zijn ene neusgat, zonder dat hij er iets van merkte. Hij liet zijn armen zakken. De gestalte in het lichtgrijze pak kromp ineen; hij kwijnde als het ware weg waar hij stond en liet het bloed op zijn rode stropdas druppen en verdwijnen. De moeder bracht haar hoofd naar haar zoons gehavende gezicht en probeerde zijn linkerarm naar het lichaam te brengen. Dat ging niet. De arm was gebroken, waarschijnlijk bij de elleboog.

Een sportschoen lag op de vloer. De andere hing nog steeds half aan de voet van de jongen, schommelend aan zijn tenen; de schoen was blauw en vies en kon er ieder moment afvallen.

Maat 37 ongeveer, dacht Inger Johanne Vik.

Acht jaar en grote voeten. De hakken en de tenen van de sokken waren bijna door.

‘Nee,’ prevelde de moeder steeds opnieuw.

Wat is er gebeurd? wilde Inger Johanne graag weten; ze stond in de deuropening en probeerde te begrijpen wat ze zag.

Haar stem wilde niet.

Ze verzamelde speksel, smakte en slikte en voelde een lichte trilling onder haar voeten. Een dreun, als van een aardbeving ergens ver weg. Eventjes maar, en toen werd het stil.

‘Wat is er gebeurd?’ wist Inger Johanne uiteindelijk uit te brengen.

‘Ik heb niet opgelet,’ zei de vader en hij wees met een slappe hand naar de keukentrap; die stond in het midden van de grote kamer.

‘Je hebt niet opgelet,’ herhaalde de moeder mechanisch terwijl ze naar het bebloede haar van de jongen keek.

‘Weten jullie zeker dat hij...’

Inger Johanne wilde een stap in de richting van de bank doen.

‘Niet aan hem komen!’ gilte de moeder vertwijfeld.

‘Je mag niet aan mijn jongen komen!’

‘We weten het zeker,’ zei de man.

‘Dan denk ik...’ begon Inger Johanne.

Ze moest niets denken. Niet denken. Alleen kijken: de keukentrap onder een leeg plafond. Geen lampen daarboven, geen haakjes, niets wat moest worden aangepast of gerepareerd: een misplaatste, hoge keukentrap in een grote, stijlvolle, nette kamer waarin aan de ene kant de eettafel stond die feestelijk was versierd. Overal bloemen. Veldbloemen en rozen uit de tuin in identieke vazen, en kleine boeketten tussen de couverts op tafel. Buiten, aan de andere kant van de panoramavensters, hing een laag, monochroom wolkendek. Ver daaronder, midden in het centrum, zag Inger Johanne toch nog een opstijgende rookpluim, die donkerder grijs afstak tegen de fjord, een stukje verder weg.

Een feestelijk versierde kamer.

Een blauwe zaklantaarn, zag ze, bij de ene poot van de keukentrap, een donkerblauwe, grote zaklantaarn met Lightning McQueen op de zijkant afgebeeld. Een setje oude kleurpotloden, en bergen versleten, vieze waskrijtjes.

Een dood jongetje.

De zaklantaarn brandde.

Zonder precies te weten waarom wierp Inger Johanne een steelse blik op de klok. Die wees 15.28 uur aan, en het was vrijdag 22 juli 2011.

‘Ik moet de politie bellen,’ zei ze zachtjes.

‘De politie,’ fluisterde de vrouw hees. ‘Wat kan de politie voor mijn jongen doen?’

‘Gewoon om het maar gedaan te hebben,’ mompelde Inger Johanne machteloos. ‘Ik denk dat dát het beste is.’

De waarheid was dat ze geen idee had wat ze anders moest doen.

Door de openstaande verandadeur hoorde ze in de verte sirenes.

Veel sirenes. Overal, leek het wel.

Het was de vierde keer dat ze het probeerde. Inger Johanne snapte niet dat 112 niet voldoende bezetting

had om een rustige vrijdag tijdens de zomervakantie aan te kunnen.

‘Alarmcentrale. Waar gaat het om?’

Eindelijk.

‘Dag. Mijn naam is Inger Johanne Vik.’

Er werd een ogenblik gearzeld.

‘Waar gaat het om?’ zei de vrouw aan de andere kant van de lijn scherp.

‘Een sterfgeval. Een jongetje van acht dat...’

‘In de regeringswijk? Waar?’

De vrouw aan de telefoon leek gespannen.

‘Zie je de hulpdiensten ergens om je heen?’ riep ze.

‘Nee. De regeringswijk? Ik ben in Grefsen! Bij... Ik ben bij vrienden die...’

‘In Grefsen?’

‘Ja.’

‘Waar?’

‘Ze wonen aan de Glads Vei.’

‘De Professor Dahls Vei?’

‘Nee, dat is toch niet in Grefsen!’

Inger Johanne was naar de grote hal gegaan om te bellen. Daar had ze nu spijt van. De ouders moesten niet te lang met het kind alleen blijven. Zouden helemaal niet alleen mogen zijn. Langzaam, alsof ze iets deed wat ze niet zou mogen doen, sloop ze de trap op naar de woonkamer en dempte haar stem.

‘Ik zei Glads Vei. G-L-A-D! De Glads Vei in Grefsen.’

Hier is een kind... Hier is een kind overleden. Het lijkt om een ongeluk te gaan, maar...'

De verbinding werd verbroken.

'Hallo?' zei Inger Johanne.

Niemand die antwoord gaf.

In de dagen die volgden zou Inger Johanne zich er nog vaak over verbazen dat ze het daar überhaupt had uitgehouden. Een aantal keren had ze het echtpaar met het dode kind in de woonkamer alleen moeten laten. De misselijkheid die haar overviel, dwong haar voortdurend naar de gastenbadkamer die vlak bij de deur in de hal lag. De eerste keer moest ze twee vingers helemaal achter in haar keel steken, daar waar je tong ruw en hard is. Daarna kwamen er, telkens wanneer ze zich over het toilet boog, als op commando gal en resten van een snelle lunch naar boven. De zure nasmaak kon ze onmogelijk wegslikken, en het rook op de wc niet langer naar jasmijn.

De man en de vrouw die zojuist hun enig kind hadden verloren, waren samen op de bank gaan zitten. De jongen lag nog steeds op haar schoot. De vader mocht zijn arm om zijn echtgenotes schouder leggen, maar telkens wanneer hij zijn vrije hand optilde om de jongen aan te raken, schreeuwde de moeder opnieuw: 'Nee!'

Ze letten niet op Inger Johanne. Ze spraken niet met haar en antwoordden niet meer op haar vragen. Toen ze na haar eerste toiletbezoek terugkwam, had de man opgeruimd. De keukentrap was verdwenen. Het bloed op de vloer was opgedweild. De zaklantaarn met de afbeelding van Lightning McQueen was nergens te bekennen. Ook de kleurpotloden niet. Inger Johanne was bijna in huilen uitgebarsten toen ze hen er opnieuw en nog nadrukkelijker op had gewezen dat alles onaan-geroerd moest blijven tot de politie kwam. De man gaf geen antwoord. Hij keek haar niet aan. Hij deed niets anders dan stijf naast zijn vrouw zitten en naar het jongetje kijken.

Het was hoe dan ook te laat.

De woonkamer was netjes en schoon, alsof deze eigenlijk over een paar uur opgewekte gasten zou ontvangen.

Als dit dode kind er tenminste niet was geweest.

‘Nee,’ stamelde de moeder bijna onhoorbaar.

Het was tien over vier, en Inger Johanne had nog steeds de politie niet kunnen bereiken.

‘Yngvar,’ mompelde ze en ze toetste zijn nummer in.

Na zes keer overgaan kreeg ze de voicemail.

‘Bel me,’ fluisterde ze. ‘Je moet me bellen. Meteen. Meteen!’

Ze deed een verwoede poging om op haar telefoon-nummer thuis te komen. Vaste nummers werden bijna

niet meer gebruikt. Uiteindelijk toetsten haar vingers de juiste cijfers in.

Na tien keer overgaan zonder dat er werd opgenomen verbrak ze de verbinding.

De iPhone op de schouw boven de open haard liet plotseling schel en hard van zich horen. Geen van de twee op de bank leek te reageren.

‘Is die van jou?’ vroeg Inger Johanne en ze probeerde de blik van de vrouw te vangen.

‘Nee,’ mompelde de moeder in het haar van haar zoon.

‘Ellen,’ zei Inger Johanne die naar de open haard stapte.

‘Mag ik hem opnemen?’

Zonder op een antwoord te wachten dat toch niet zou komen, greep ze de iPhone en duwde haar duim op het scherm.

‘Hallo?’

‘Dag Ellen.’

Een vrouwenstem ging buiten adem verder: ‘Met Marianne. Ik dacht dat ik eens moest informeren of het niet beter is het feest af te gelasten, nu...’

‘Ik ben Ellen niet. Ik ben Inger Johanne.’

‘Inger Johanne? Dan heb ik me vergist... ik dacht dat we om zeven uur moesten komen!’

‘Ja. Jazeker. Ik ben hier om te... Ik zou meehelpen, en toen...’

‘Toen gebeurde dat vreselijke. En toen dacht ik...’